ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)

της 14ης Νοεμβρίου 2002 *

Στην υπόθεση C-112/01,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Vestre Landsret (Δανία) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 234 ΕΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

SPKR 4 nr. 3482 ApS

και

Skatteministeriet, Told- og Skattestyrelsen,

Aktieselskabet af 11/9 1996,

Arden Transport & Spedition ved Søren Lauritsen og Lene Lauritsen I/S (ATS),

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία των κανονισμών (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 302, σ. 1), και 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού 2913/92 (ΕΕ L 253, σ. 1),

* Γλώσσα διαδικασίας: η δανική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J.-P. Puissochet, πρόεδρο τμήματος, C. Gulmann, B. Σκουρή, F. Macken και J. N. Cunha Rodrigues (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. Mischo

γραμματέας: H. von Holstein, βοηθός γραμματέας,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η SPKR 4 nr. 3482 ApS, εκπροσωπούμενη από τον N. Salling, advokat,

— η Δανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον J. Molde, επικουρούμενο από τον P. Biering, advokat,

— η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους W.-D. Plessing και B. Muttelsee-Schön,

— η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους G. de Bergues και C. Chevallier,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον H. Støvlbæk,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της SPKR 4 nr. 3482 ApS, εκπροσωπούμενης από τον N. Salling, της Δανικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπούμενης από τους P. Biering και T. Holsøe, advokat, και της Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τον H. Støvlbæk και τη V. S. Tams, κατά τη συνεδρίαση της 25ης Απριλίου 2002,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 30ής Μαΐου 2002,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με διάταξη της 9ης Μαρτίου 2001, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 12 Μαρτίου 2001, το Vestre Landsret υπέβαλε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 234 ΕΚ, δύο προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία των κανονισμών (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 302, σ. 1, στο εξής: τελωνειακός κώδικας), και 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού 2913/92 (ΕΕ L 253, σ. 1, στο εξής: εκτελεστικός κανονισμός).

2 Αυτά τα ερωτήματα υποβλήθηκαν στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της εταιρίας εκτελωνισμού SPKR 4 nr. 3482 ApS (στο εξής: SPKR) και του Skatteministeriet, Told- og Skattestyrelsen (Δανικού Υπουργείου Φορολογίας, Δασμών και Φορολογικής Διοικήσεως), μεταξύ άλλων με αντικείμενο την είσπραξη τελωνειακής οφειλής.

Η κοινοτική ρύθμιση

3 Το άρθρο 96 του τελωνειακού κώδικα ορίζει τα εξής:

«1. Ο κυρίως υπόχρεος είναι ο υποκείμενος στο καθεστώς εξωτερικής κοινοτικής διαμετακόμισης και οφείλει:

α) να προσκομίζει προς έλεγχο ανέπαφα τα εμπορεύματα στο τελωνείο προορισμού μέσα στην καθορισμένη προθεσμία και να έχει τηρήσει τα μέτρα διαπίστωσης της ταυτότητάς τους, τα οποία έχουν ληφθεί από τις τελωνειακές αρχές·

β) να τηρεί τις οικείες διατάξεις του καθεστώτος της κοινοτικής διαμετακόμισης.

2. Με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων του κυρίως υποχρέου που αναφέρονται στην παράγραφο 1, ο μεταφορέας ή παραλήπτης εμπορευμάτων που δέχεται εμπορεύματα, γνωρίζοντας ότι έχουν τεθεί υπό καθεστώς κοινοτικής διαμετακόμισης, οφείλει επίσης να τα προσκομίσει ανέπαφα στο τελωνείο προορισμού εντός της καθορισμένης προθεσμίας και να έχει τηρήσει τα μέτρα διαπίστωσης της ταυτότητάς τους τα οποία έχουν λάβει οι τελωνειακές αρχές.»

4 Σύμφωνα με το άρθρο 221, παράγραφος 3, του τελωνειακού κώδικα:

«Η γνωστοποίηση στον οφειλέτη δεν είναι δυνατόν να γίνει μετά τη λήξη τριετούς προθεσμίας από την ημερομηνία γένεσης της τελωνειακής οφειλής. Ωστόσο, όταν η

αδυναμία των τελωνειακών αρχών να προσδιορίσουν το ακριβές ποσό των νομίμως οφειλομένων δασμών, οφείλεται σε πράξη που υπόκειται σε ποινική δικαστική δίωξη, η εν λόγω γνωστοποίηση γίνεται εφόσον αυτό προβλέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις, και μετά τη λήξη της εν λόγω τριετούς προθεσμίας.»

5 Το άρθρο 233 του τελωνειακού κώδικα ορίζει τα εξής:

«Με την επιφύλαξη των διατάξεων που ισχύουν σχετικά με την παραγραφή της τελωνειακής οφειλής καθώς και σχετικά με τη μη ανάκτηση του ποσού της τελωνειακής οφειλής σε περίπτωση δικαστικά διαπιστωμένης αφερεγγυότητας του οφειλέτη, η απόσβεση της τελωνειακής οφειλής επέρχεται:

α) με την καταβολή του ποσού των δασμών·

β) με τη διαγραφή του ποσού των δασμών·

γ) προκειμένου για εμπορεύματα που έχουν διασαφηνηθεί για τελωνειακό καθεστώς συνεπαγόμενο την υποχρέωση καταβολής δασμών:

— όταν η τελωνειακή διασάφηση ακυρωθεί σύμφωνα με το άρθρο 66,

— όταν τα εμπορεύματα, πριν δοθεί άδεια παραλαβής, κατασχεθούν και συγχρόνως ή στη συνέχεια δημευθούν, είτε καταστραφούν με εντολή των τελωνειακών αρχών, είτε καταστραφούν ή εγκαταλειφθούν σύμφωνα με το άρθρο 182, είτε καταστραφούν ή χαθούν ανεπανόρθωτα από λόγο οφειλόμενο στην ίδια τη φύση των εμπορευμάτων ή λόγω τυχαίου γεγονότος ή ανωτέρας βίας·

δ) εφόσον τα εμπορεύματα για τα οποία γεννάται τελωνειακή οφειλή σύμφωνα με το άρθρο 202 κατασχεθούν κατά την παράτυπη εισαγωγή τους και συγχρόνως ή στη συνέχεια δημευθούν.

Σε περίπτωση κατάσχεσης και δήμευσης, η τελωνειακή οφειλή, λογίζεται πάντως, για την εφαρμογή της εφαρμοστέας στις τελωνειακές παραβάσεις ποινικής νομοθεσίας, ως μη αποσβεσθείσα όταν η ποινική νομοθεσία ενός κράτους μέλους προβλέπει ότι οι τελωνειακοί δασμοί χρησιμεύουν ως βάση για τον καθορισμό κυρώσεων ή ότι η ύπαρξη τελωνειακής οφειλής χρησιμεύει ως βάση για την ποινική δίωξη.»

6 Κατά το άρθρο 248 του τελωνειακού κώδικα:

«Η επιτροπή [του τελωνειακού κώδικα] μπορεί να εξετάσει κάθε ζήτημα σχετικό με την τελωνειακή νομοθεσία που της υποβάλλει ο πρόεδρός της, είτε με δική του πρωτοβουλία είτε κατόπιν αιτήσεως αντιπροσώπου κράτους μέλους.»

7 Σύμφωνα με το άρθρο 378, παράγραφος 1, του εκτελεστικού κανονισμού:

«Με την επιφύλαξη του άρθρου 215 του [τελωνειακού] κώδικα, όταν η αποστολή δεν προσκομιστεί στο τελωνείο προορισμού και ο τόπος όπου διεπράχθη η παράβαση ή παρατυπία δεν μπορεί να προσδιοριστεί, θεωρείται ότι η εν λόγω παράβαση ή παρατυπία διεπράχθη:

— στο κράτος μέλος στο οποίο υπάγεται το τελωνείο αναχώρησης

ή

— στο κράτος μέλος στο οποίο υπάγεται το τελωνείο διέλευσης κατά την είσοδο στην Κοινότητα και στο οποίο κατατέθηκε δελτίο διέλευσης,

εκτός αν, εντός της προθεσμίας που καθορίζεται στο άρθρο 379, παράγραφος 2, αποδειχθεί επαρκώς, κατά την κρίση των τελωνειακών αρχών, η κανονικότητα της πράξης διαμετακόμισης ή ο τόπος όπου πράγματι διεπράχθη η παράβαση ή η παρατυπία.»

8 Το άρθρο 379 του εκτελεστικού κανονισμού ορίζει:

«1. Όταν κάποια αποστολή δεν προσκομιστεί στο τελωνείο προορισμού και δεν μπορεί να προσδιοριστεί ο τόπος όπου διαπράχθηκε η παράβαση ή παρατυπία, το τελωνείο αναχώρησης ενημερώνει σχετικά τον κύριο υπόχρεο το συντομότερο δυνατό και το αργότερο πριν από τη λήξη του ενδέκατου μηνός από την ημερομηνία καταχώρησης της δήλωσης κοινοτικής διαμετακόμισης.

2. Η ανακοίνωση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 πρέπει να αναφέρει κυρίως την προθεσμία εντός της οποίας δύναται να αποδεικνύεται, κατά τρόπο ικανοποιητικό, στο τελωνείο αναχώρησης η κανονικότητα της πράξης διαμετακόμισης ή ο τόπος όπου πράγματι διαπράχθηκε η παράβαση ή η παρατυπία. Η προθεσμία αυτή ανέρχεται σε τρεις μήνες από την ημερομηνία της ανακοίνωσης που αναφέρεται στην παράγραφο 1. Εάν, εντός της προθεσμίας αυτής, δεν προσκομιστεί η εν λόγω απόδειξη, το αρμόδιο κράτος μέλος προβαίνει στην είσπραξη των σχετικών δασμών και άλλων επιβαρύνσεων. Στην περίπτωση που αυτό το κράτος μέλος δεν είναι το ίδιο με εκείνο στο οποίο βρίσκεται το τελωνείο αναχώρησης, αυτό το τελευταίο ειδοποιεί το συντομότερο το εν λόγω κράτος μέλος.»

9 Σύμφωνα με το άρθρο 384 του εκτελεστικού κανονισμού:

«Εφόσον υπάρχει ανάγκη, οι τελωνειακές αρχές των κρατών μελών κοινοποιούν αμοιβαία τις διαπιστώσεις, τα έγγραφα, τις αναφορές, τα πρακτικά και τις πληροφορίες που αφορούν τις μεταφορές που διενεργούνται στο πλαίσιο του καθεστώτος κοινοτικής διαμετακόμισης, καθώς και τις τυχόν διαπιστωθείσες παρατυπίες ή παραβάσεις του.»

10 Η επιτροπή του τελωνειακού κώδικα θέσπισε, βάσει των άρθρων 248 του τελωνειακού κώδικα και 384 του εκτελεστικού κανονισμού, το σύστημα έγκαιρης γνωστοποιήσεως (ΣΕΓ) για τα ευαίσθητα εμπορεύματα, το οποίο αποσκοπεί στην αποστολή στοιχείων σχετικά με τη διακίνηση εμπορευμάτων που θεωρούνται ευαίσθητα.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

11 Η τελωνειακή και φορολογική περιφέρεια Sønderborg (Δανία) (στο εξής: περιφερειακή διεύθυνση) έλαβε, κατά το χρονικό διάστημα από τις 10 Ιανουαρίου 1994 έως τις 9 Ιουνίου 1994, τέσσερις πληροφοριακές ανακοινώσεις από την Επιτροπή (στο εξής: πληροφοριακές ανακοινώσεις), στις οποίες γινόταν λόγος για παραβάσεις ή παρατυπίες στο πλαίσιο διαμετακομίσεως στην Κοινότητα βουτύρου καταγωγής Τσεχίας και, συγκεκριμένα, για νόθευση εγγράφων διασαφήσεως Τ1. Η Επιτροπή καλούσε όλα τα κράτη μέλη να προσέχουν ιδιαιτέρως φορτία βουτύρου καταγωγής τρίτων χωρών τα οποία διασχίζουν υπό διαμετακόμιση την Κοινότητα και να επεκτείνουν το ΣΕΓ και στα φορτία βουτύρου.

12 Κατά το χρονικό διάστημα από τις 28 Ιουνίου έως τις 19 Οκτωβρίου 1994, η SPKR υπήγαγε 32 φορτία βουτύρου καταγωγής Τσεχίας στο καθεστώς εξωτερικής κοινοτικής διαμετακομίσεως. Ως τελωνεία προορισμού αναφέρονταν στα έγγραφα διασαφήσεως Τ1 η «Ραβέννα, Ιταλία» και η «Νάπολη, Ιταλία». Δεν αμφισβητείται μεταξύ των διαδίκων της κύριας δίκης ότι η SPKR ήταν καλής πίστεως, αγνοούσε τις παραβάσεις και τις παρατυπίες που διαπράχθηκαν και δεν γνώριζε το περιεχόμενο των ανακοινώσεων.

13 Η περιφερειακή διεύθυνση παρέλαβε, αφενός, το αντίτυπο αριθ. 1 των εγγράφων διασαφήσεως Τ1 κατά την ημερομηνία καταχωρίσεως των δηλώσεων κοινοτικής

διαμετακομίσεως και, αφετέρου, το αντίτυπο αριθ. 5 αυτών των εγγράφων Τ1 για επιστροφή στο τέλος του 1994 ή στις αρχές του 1995. Δεν προέβη στην καταγραφή της ακριβούς ημερομηνίας επιστροφής του εν λόγω αντιτύπου αριθ. 5. Από τις ανωτέρω δηλώσεις φαινόταν να προκύπτει ότι τα εν λόγω φορτία βουτύρου είχαν προσκομιστεί στο τελωνείο προορισμού. Το τελωνείο αναχωρήσεως δεν χρησιμοποίησε το ΣΕΓ.

14 Με τηλετύπημα της 28ης Νοεμβρίου 1994 προς την περιφερειακή διεύθυνση, η Επιτροπή ζήτησε την εξέταση ορισμένων φορτίων βουτύρου καταγωγής Τσεχίας υπό καθεστώς εξωτερικής κοινοτικής διαμετακομίσεως, μεταξύ των οποίων τα 32 φορτία που είχε διασαφήσει η SPKR. Με έγγραφο της 6ης Δεκεμβρίου 1994, η περιφερειακή διεύθυνση κλήθηκε επίσης να προβεί επειγόντως σε έλεγχο των φορτίων βουτύρου Τσεχίας βάσει των πληροφοριακών ανακοινώσεων.

15 Με έγγραφο της 30ής Δεκεμβρίου 1994, η περιφερειακή διεύθυνση γνωστοποίησε στην SPKR ότι το αντίτυπο αριθ. 5 των εγγράφων διασαφήσεως Τ1 παρελήφθη για 6 από τα 32 φορτία και ότι επομένως θεωρούσε ότι οι αντίστοιχες υποθέσεις είχαν κλείσει.

16 Με έγγραφο της 30ής Μαρτίου 1995, η περιφερειακή διεύθυνση τόνισε στην Επιτροπή ότι η SPKR είχε υπαγάγει στο καθεστώς εξωτερικής κοινοτικής διαμετακομίσεως 32 φορτία βουτύρου, που αντιστοιχούσαν στα φορτία για τα οποία η Επιτροπή είχε υποψίες.

17 Κατόπιν αυτού, η Επιτροπή ήλθε σε επαφή με τις ιταλικές τελωνειακές αρχές προκειμένου να επαληθευθεί η ορθότητα των ευρισκομένων στην κατοχή τους αντιτύπων αριθ. 5 των εγγράφων διασαφήσεως Τ1 που είχε υποβάλει η SPKR.

18 Με έγγραφο της 23ης Ιουνίου 1995, η περιφερειακή διεύθυνση γνωστοποίησε στον εγγυητή ότι η εξέταση της υποθέσεως από το τελωνείο αναχωρήσως δεν είχε ολοκληρωθεί σχετικά με την αποστολή 31 από τα 32 φορτία. Αντίγραφο της γνωστοποιήσεως κοινοποιήθηκε ταυτόχρονα στην SPKR. Τον Ιούλιο του 1996, η περιφερειακή διεύθυνση εντόπισε το τελευταίο φορτίο.

19 Μετά την επακολουθήσασα επαλήθευση, οι ιταλικές αρχές επισήμαναν, με έγγραφα της 29ης και της 31ης Δεκεμβρίου 1995, για 31 από τα φορτία, και με έγγραφο της 10ης Αυγούστου 1996 για το τελευταίο φορτίο, ότι το αντίτυπο για επιστροφή αριθ. 5 των εγγράφων διασαφήσεως Τ1 ήταν νοθευμένο.

20 Με έγγραφα της 6ης Φεβρουαρίου 1996, για τα 31 φορτία, και της 6ης Δεκεμβρίου 1996, για το τελευταίο φορτίο, η περιφερειακή διεύθυνση γνωστοποίησε την παράβαση στην SPKR και την πληροφόρησε ότι διέθετε προθεσμία τριών μηνών για να προσκομίσει είτε απόδειξη για την κανονικότητα των πράξεων, είτε απόδειξη για τον τόπο στον οποίο διεπράχθη πράγματι η παράβαση ή παρατυπία.

21 Όσον αφορά τα φορτία για τα οποία οι δανικές τελωνειακές αρχές εκτίμησαν ότι ο τόπος των παραβάσεων ή των παρατυπιών δεν είχε προσδιοριστεί πριν από την παρέλευση της ταχθείσας προθεσμίας, οι εν λόγω αρχές προέβησαν στην είσπραξη της τελωνειακής οφειλής από την SPKR. Οι σχετικές οριστικές αποφάσεις ελήφθησαν στις 28 Νοεμβρίου και την 1η Δεκεμβρίου 1997 από τη γενική τελωνειακή και φορολογική διεύθυνση.

22 Στις 27 Νοεμβρίου 1998, η SPKR άσκησε ενώπιον του Vestre Landsret προσφυγή περί ακυρώσεως αυτών των αποφάσεων.

23 Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν το γεγονός ότι οι δανικές τελωνειακές αρχές γνωστοποίησαν την τρίμηνη προθεσμία που προβλέπει το άρθρο 379, παράγραφος 2, του εκτελεστικού κανονισμού, μετά την παρέλευση της προθεσμίας ένδεκα μηνών που προβλέπει το άρθρο 379, παράγραφος 1, του ιδίου κανονισμού, μπορεί να έχει επίπτωση επί του δικαιώματος εισπράξεως της επίδικης στην κυρία δίκη τελωνειακής οφειλής.

24 Το αιτούν δικαστήριο παρατηρεί ότι από την απόφαση της 21ης Οκτωβρίου 1999, C-233/98, Lensing & Brockhausen (Συλλογή 1999, σ. I-7349), προκύπτει ότι το τελωνείο αναχωρήσεως δεν έχει αρμοδιότητα να εισπράξει μια τελωνειακή οφειλή εφόσον δεν έχει τηρηθεί η προθεσμία τριών μηνών που ορίζει το άρθρο 379, παράγραφος 2, του εκτελεστικού κανονισμού. Ωστόσο, το Δικαστήριο δεν είχε λάβει θέση επί των νομικών συνεπειών της μη τηρήσεως από τις αρχές της προθεσμίας των ένδεκα μηνών που ορίζεται στην παράγραφο 1 του ιδίου άρθρου.

25 Το Vestre Landsret αποφάσισε, ως εκ τούτου, να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως επί των εξής ερωτημάτων:

«1) Έχουν οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου (τελωνειακού κώδικα) και του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 της Επιτροπής (εκτελεστικού κανονισμού), ιδίως του άρθρου 379, παράγραφος 1, του εκτελεστικού κανονισμού, την έννοια ότι το τελωνείο αναχωρήσεως δεν μπορεί να εισπράξει τελωνειακή οφειλή, η οποία έχει γεννηθεί κατόπιν παραβάσεως ή παρατυπίας σχετιζομένης με εξωτερική κοινοτική διαμετακόμιση, από τον κύριο υπόχρεο, εφόσον αυτός δεν ενημερώθηκε πριν από τη λήξη της προθεσμίας των ένδεκα μηνών μετά την ημερομηνία καταχωρίσεως της δηλώσεως κοινοτικής διαμετακομίσεως, όπως ορίζεται στο άρθρο 379 του εκτελεστικού κανονισμού;

2) Έχει μήπως σημασία για την απάντηση στο πρώτο ερώτημα το ότι το τελωνείο αναχωρήσεως δεν ακολούθησε διοικητική οδηγία για την αποστολή στοιχείων που έχει καθορίσει η επιτροπή τελωνειακού κώδικα (early warning system) ή μπορεί να προσαφθεί στις αρχές του τελωνείου αναχωρήσεως ότι δεν πραγματοποίησαν έγκαιρη γνωστοποίηση;»

Επί των ερωτημάτων

26 Με τα ερωτήματά του, που επιβάλλεται να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ερωτά αν το άρθρο 379, παράγραφος 1, του εκτελεστικού κανονισμού, σε συνδυασμό με τον τελωνειακό κώδικα, έχει την έννοια ότι το τελωνείο αναχωρήσεως δεν μπορεί να εισπράξει τελωνειακή οφειλή, η οποία έχει γεννηθεί κατόπιν παραβάσεως ή παρατυπίας κατά τη μεταφορά φορτίου υπό καθεστώς εξωτερικής κοινοτικής διαμετακομίσεως από τον κύριο υπόχρεο, εφόσον το εν λόγω τελωνείο δεν ενημέρωσε τον τελευταίο, πριν από τη λήξη της προθεσμίας των ένδεκα μηνών μετά την ημερομηνία καταχωρίσεως της δηλώσεως κοινοτικής διαμετακομίσεως, ότι αυτό το φορτίο δεν προσκομίστηκε στο τελωνείο προορισμού και εφόσον ο τόπος όπου διεπράχθη η παράβαση ή η παρατυπία δεν μπορεί να προσδιοριστεί. Το αιτούν δικαστήριο ερωτά επιπλέον εάν στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί διαφορετική απάντηση στην περίπτωση που το τελωνείο αναχωρήσεως δεν ακολούθησε διοικητική οδηγία για την αποστολή στοιχείων, όπως το ΣΕΓ, ή στην περίπτωση που η υπέρβαση της εν λόγω προθεσμίας οφειλόταν σε πλάνη ή σε αμέλεια αυτού του τελωνείου.

27 Σύμφωνα με το άρθρο 379, παράγραφος 1, του εκτελεστικού κανονισμού, όταν κάποια αποστολή δεν προσκομιστεί στο τελωνείο προορισμού και δεν μπορεί να προσδιοριστεί ο τόπος όπου διεπράχθη η παράβαση ή παρατυπία, το τελωνείο αναχωρήσεως ενημερώνει σχετικά τον κύριο υπόχρεο «το συντομότερο δυνατό και το αργότερο πριν από τη λήξη του ενδέκατου μηνός από την ημερομηνία καταχωρίσεως της δηλώσεως κοινοτικής διαμετακομίσεως» (στο εξής: προθεσμία ένδεκα μηνών).

28 Επιβάλλεται κατ' αρχάς η παρατήρηση ότι ούτε το άρθρο 379 του εκτελεστικού κανονισμού ούτε κάποια άλλη διάταξη αυτού του κανονισμού αναγράφει τις συνέπειες που μπορούν να επέλθουν από τη μη τήρηση της προθεσμίας των ένδεκα μηνών από τις τελωνειακές αρχές.

29 Επιβάλλεται να τονιστεί, στη συνέχεια, ότι ένας εκτελεστικός κανονισμός πρέπει να ερμηνεύεται, κατά το δυνατόν, κατά τρόπο που να προκύπτει ότι είναι σύμφωνος με τον βασικό κανονισμό. Κατά συνέπεια, οι συνέπειες της μη τηρήσεως της προθεσμίας των ένδεκα μηνών πρέπει να εκτιμηθούν λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων του τελωνειακού κώδικα (βλ., ιδίως, την απόφαση της 24ης Ιουνίου 1993, C-90/92, Dr. Tretter, Συλλογή 1993, σ. I-3569, σκέψη 11).

30 Ουδεμία διάταξη του τελωνειακού κώδικα οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η μη τήρηση της προθεσμίας των ένδεκα μηνών επιφέρει απόσβεση της τελωνειακής οφειλής υπέρ του κυρίου υποχρέου. Αφενός, το άρθρο 221, παράγραφος 3, αυτού του κώδικα τάσσει στις τελωνειακές αρχές προθεσμία τριών ετών από την ημερομηνία γενέσεως της τελωνειακής οφειλής για να γνωστοποιήσουν στον οφειλέτη το ποσό της, ενώ, αφετέρου, το άρθρο 233 του ιδίου κώδικα, που περιέχει κατάλογο των διαφόρων λόγων αποσβέσεως της τελωνειακής οφειλής, δεν προβλέπει, μεταξύ αυτών, τη μη τήρηση της προθεσμίας των ένδεκα μηνών.

31 Όπως ορθώς τόνισε η Επιτροπή, τα άρθρα 221, παράγραφος 3, και 233 του τελωνειακού κώδικα ορίζουν μια ισορροπία μεταξύ, αφενός, της ανάγκης προστασίας των ιδίων πόρων της Κοινότητας και, αφετέρου, της μέριμνας για τη διασφάλιση της προστασίας των συμφερόντων των τελωνειακών υπαλλήλων και των μεταφορέων, την οποία ο εκτελεστικός κανονισμός δεν μπορεί να αμφισβητεί θεσπίζοντας νέους λόγους αποσβέσεως μιας οφειλής.

32 Κατά συνέπεια, το άρθρο 379, παράγραφος 1, του εκτελεστικού κανονισμού πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η μη τήρηση της προθεσμίας ένδεκα μηνών από τις τελωνειακές αρχές δεν απαλλάσσει τον κύριο υπόχρεο από την υποχρέωση να καταβάλει μια τελωνειακή οφειλή που γεννήθηκε από τη μη τήρηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το καθεστώς της εξωτερικής κοινοτικής διαμετακομίσεως, εφόσον, ιδίως κατ' εφαρμογήν του άρθρου 221, παράγραφος 3, του τελωνειακού κώδικα, το ποσό αυτής της οφειλής γνωστοποιήθηκε εντός της οριζόμενης προθεσμίας τριών μηνών από τη γένεση της οφειλής και ο ενδιαφερόμενος δεν μπόρεσε να προσκομίσει την προβλεπόμενη στο άρθρο 378, παράγραφος 1, του εκτελεστικού κανονισμού απόδειξη.

33 Υπ' αυτές τις συνθήκες, η μη τήρηση της προθεσμίας των ένδεκα μηνών ουδεμία συνέπεια έχει για το απαιτητό της τελωνειακής οφειλής ή για την ευθύνη του κυρίου υποχρέου και δεν επηρεάζει το δικαίωμα των αρμοδίων τελωνειακών αρχών να προβούν στην είσπραξη της εν λόγω οφειλής.

34 Όπως ορθώς παρατήρησαν η Δανική, η Γερμανική και η Γαλλική Κυβέρνηση, η προθεσμία των ένδεκα μηνών συνιστά διαδικαστικό κανόνα που απευθύνεται μόνο στις διοικητικές αρχές και ο στόχος της οποίας είναι η διασφάλιση της συνεπούς και ενιαίας εφαρμογής από αυτές τις αρχές των διατάξεων περί εισπράξεως της τελωνειακής οφειλής υπέρ της ταχείας διαθέσεως των ιδίων πόρων της Κοινότητας.

35 Η ερμηνεία που προβάλλει η SPKR, ότι δηλαδή η μη τήρηση της προθεσμίας των ένδεκα μηνών έχει ως συνέπεια τη μη εφαρμογή του κανόνα περί βάρους αποδείξεως που θέτει το άρθρο 378 του εκτελεστικού κανονισμού και ότι το τελωνείο αναχωρήσεως πρέπει, προκειμένου να εισπράξει την τελωνειακή οφειλή, να αποδείξει ταυτοχρόνως την ύπαρξη παρατυπίας και τον τόπο διαπράξεώς της, δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Συγκεκριμένα, αυτη η ερμηνεία καταλήγει στην πράξη να προσθέτει έναν νέο λόγο αποσβέσεως της τελωνειακής οφειλής σε εκείνους που προβλέπει ο τελωνειακός κώδικας, κατά το μέτρο που η εφαρμογή της διαδικασίας που προβλέπει το άρθρο 379, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας προϋποθέτει ότι οι τελω-

νειακές αρχές δεν μπορούν να προσδιορίσουν τον τόπο όπου διεπράχθη η παράβαση ή παρατυπία.

36 Η υιοθετούμενη ερμηνεία λαμβάνει επαρκώς υπόψη τα συμφέροντα του κυρίου υποχρέου. Συγκεκριμένα, όπως ορθώς τόνισε η Επιτροπή, ο ενδιαφερόμενος είναι σε θέση, κατά γενικό κανόνα, να αποδείξει, ενδεχομένως, την κανονικότητα της πράξεως εξωτερικής κοινοτικής διαμετακομίσεως εντός της προθεσμίας των τριών μηνών που προβλέπει το άρθρο 379, παράγραφος 2, του εκτελεστικού κανονισμού.

37 Επιπλέον, σε μια περίπτωση όπως εκείνη της κύριας δίκης, κατά την οποία στις τελωνειακές αρχές προσκομίστηκαν νοθευμένα έγγραφα, η επιβολή στο τελωνείο αναχωρήσεως της υποχρεώσεως να γνωστοποιήσει την παράβαση ή παρατυπία στον κύριο υπόχρεο εντός προθεσμίας ένδεκα μηνών επί ποινή στερήσεως αυτών των αρχών του δικαιώματος να προβούν στην είσπραξη της τελωνειακής οφειλής ενέχει τον κίνδυνο διακυβεύσεως της οφειλής, κατά το μέτρο που η ανακάλυψη μιας νοθεύσεως εγγράφων πριν από την παρέλευση αυτής της προθεσμίας μπορεί να αποδειχθεί λίαν αμφίβολη. Επιπλέον, μια τέτοια ερμηνεία θα προκαλούσε σοβαρή ζημία στην καταπολέμηση της απάτης και στα οικονομικά συμφέροντα της Κοινότητας.

38 Η έλλειψη συνεπειών σε περίπτωση υπερβάσεως της προθεσμίας των ένδεκα μηνών κατά την εφαρμογή των κανόνων εισπράξεως της τελωνειακής οφειλής που προβλέπουν τα άρθρα 378 και 379 του εκτελεστικού κανονισμού επίσης δεν αντίκειται στην προπαρατεθείσα απόφαση Lensing & Brockhausen. Αρκεί συναφώς η παρατήρηση ότι η προθεσμία του άρθρου 379, παράγραφος 2, του εκτελεστικού κανονισμού, που αποτέλεσε το αντικείμενο της εν λόγω αποφάσεως, αποσκοπεί στην προστασία των συμφερόντων του κυρίου υποχρέου παρέχοντάς του προθεσμία τριών μηνών για να αποδείξει, ενδεχομένως, την έλλειψη παραβάσεως ή παρατυπίας ενώ, όπως προκύπτει από τη σκέψη 34 της παρούσας αποφάσεως, η προθεσμία ένδεκα μηνών συνιστά απλώς διαδικαστικό κανόνα που αποσκοπεί στη διασφάλιση συνεπούς και ενιαίας εφαρμογής των διατάξεων που ρυθμίζουν την είσπραξη της τελωνειακής οφειλής προς το συμφέρον της ταχείας διαθέσεως των ιδίων πόρων της Κοινότητας.

39 Τέλος, δεδομένου ότι η μη τήρηση της προθεσμίας των ένδεκα μηνών δεν ασκεί, καθεαυτή, επιρροή στο απαιτητό και στους κανόνες εισπράξεως της τελωνειακής οφειλής, το γεγονός ότι το τελωνείο αναχωρήσεως δεν ακολούθησε διοικητική οδηγία, όπως το ΣΕΓ, ή ότι η καθυστέρηση της γνωστοποιήσεως οφείλεται σε πλάνη ή σε αμέλεια αυτού του τελωνείου είναι άνευ σημασίας.

40 Υπό αυτές τις συνθήκες, στα προδικαστικά ερωτήματα επιβάλλεται να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 379, παράγραφος 1, του εκτελεστικού κανονισμού, σε συνδυασμό με τον τελωνειακό κώδικα, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι το τελωνείο αναχωρήσεως μπορεί να εισπράξει τελωνειακή οφειλή, η οποία έχει γεννηθεί κατόπιν παραβάσεως ή παρατυπίας σχετιζομένης με εξωτερική κοινοτική διαμετακόμιση, από τον κύριο υπόχρεο, ακόμη και αν αυτός δεν ενημερώθηκε πριν από τη λήξη της προθεσμίας των ένδεκα μηνών μετά την ημερομηνία καταχωρίσεως της δηλώσεως κοινοτικής διαμετακομίσεως και ακόμη και αν ο τόπος διαπράξεως της παραβάσεως ή της παρατυπίας δεν μπορεί να προσδιοριστεί. Το ίδιο συμβαίνει όταν το τελωνείο αναχωρήσεως δεν ακολούθησε διοικητική οδηγία για την αποστολή στοιχείων που έχει καθορίσει η επιτροπή τελωνειακού κώδικα, όπως το ΣΕΓ, ή όταν μπορεί να προσαφθεί στις αρχές του τελωνείου αναχωρήσεως ότι δεν πραγματοποίησαν έγκαιρη γνωστοποίηση.

Επί των δικαστικών εξόδων

41 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Δανική, η Γερμανική και η Γαλλική Κυβέρνηση, καθώς και η Επιτροπή, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε με διάταξη της 9ης Μαρτίου 2001 το Vestre Landsret, αποφαίνεται:

Το άρθρο 379, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου περί θεσπίσεως του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, σε συνδυασμό με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι το τελωνείο αναχωρήσεως μπορεί να εισπράξει τελωνειακή οφειλή, η οποία έχει γεννηθεί κατόπιν παραβάσεως ή παρατυπίας σχετιζομένης με εξωτερική κοινοτική διαμετακόμιση, από τον κύριο υπόχρεο, ακόμη και αν αυτός δεν ενημερώθηκε πριν από τη λήξη της προθεσμίας των ένδεκα μηνών μετά την ημερομηνία καταχωρίσεως της δηλώσεως κοινοτικής διαμετακομίσεως και ακόμη και αν ο τόπος διαπράξεως της παραβάσεως ή της παρατυπίας δεν μπορεί να προσδιοριστεί. Το ίδιο συμβαίνει όταν το τελωνείο αναχωρήσεως δεν ακολούθησε διοικητική οδηγία για την αποστολή στοιχείων που έχει καθορίσει η επιτροπή τελωνειακού κώδικα, όπως το σύστημα έγκαιρης γνωστοποιήσεως, ή όταν μπορεί να προσαφθεί στις αρχές του τελωνείου αναχωρήσεως ότι δεν πραγματοποίησαν έγκαιρη γνωστοποίηση.

Puissochet Gulmann Σκουρής

Macken Cunha Rodrigues

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 14 Νοεμβρίου 2002.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του έκτου τμήματος

J.-P. Puissochet